

ΟΜΙΛΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ύλη στην οποία αναφέρεται το παρόν κριτήριο:
ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

6ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ (*)

ΟΜΑΔΑ Α΄

A1

Να αποδώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. «αγροτική μεταρρύθμιση»
- β. «Εθνικόν Κομιτάτον»
- γ. «Συνθήκη φιλίας και συνεργασίας μεταξύ Μπολσεβίκων και Κεμάλ» (1921)

[Μονάδες 15]

A2

Να συνδυάσετε τα γεγονότα που καταγράφονται στη στήλη Α με τις ημερομηνίες ή χρονολογίες που αναφέρονται στη στήλη Β, αντιστοιχίζοντας κάθε φορά έναν αριθμό της πρώτης στήλης με ένα γράμμα της δεύτερης στήλης.

A

B

1. Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριο στο Ταιϊγάνιο
2. Α΄ Παγκόσμιο Παν-ποντιακό Συνέδριο στη Μασσαλία
3. Ίδρυση Φροντιστηρίου Τραπεζούντας
4. Χάτι Σερίφ
5. Συνθήκη Λοζάνης

- α. Φεβρουάριος 1918
- β. 1839
- γ. 24 Ιουλίου 1923
- δ. Ιούλιος 1917
- ε. 1682

[Μονάδες 10]

B1

Πώς διαμορφώθηκε το εκλογικό σύστημα στην Ελλάδα κατά το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα;

[Μονάδες 12]

B2

Να παρουσιάσετε τις πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα από το δημοψήφισμα της 3^{ης} Νοεμβρίου 1935 έως και την επιβολή της δικτατορίας του Ιω. Μεταξά (4 Αυγούστου 1936).

[Μονάδες 13]

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Γ1

Αφού μελετήσετε τις παρακάτω πηγές και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στις επιπτώσεις από την άφιξη των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής στον πληθυσμό και στην εθνολογική σύσταση της Ελλάδας.

[Μονάδες 25]

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Στο βαθμό που οι πρόσφυγες δεν έμεναν στην ύπαιθρο αλλά πήγαιναν στις πόλεις, αυξάνονταν εκεί οι δυσκολίες του επισιτισμού και οι ποθητές θέσεις εργασίας σπάνιζαν ακόμη περισσότερο. Η φυσική αύξηση του πληθυσμού, η αστυφιλία και τα κύματα των προσφύγων οδήγησαν επίσης μέσα σε λίγα χρόνια σε έντονο πρόβλημα στέγης στην Αθήνα, τον Πειραιά και τη Θεσσαλονίκη. Μεταξύ 1907 και 1920, καθώς και μεταξύ 1920 και 1924, διπλασιάστηκε κάθε φορά ο αριθμός των κατοίκων στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας και του Πειραιά, χωρίς να μπορεί να συμβαδίσει η οικοδόμηση των συνοικισμών. Για το 1918 υπολογίσθηκε ότι υπήρχε μία κατοικία ανά δέκα κατοίκους, μέχρι το 1924 το χάσμα μεταξύ προσφοράς και ζήτησης διευρύνθηκε ακόμη περισσότερο, επειδή οικοδομήθηκαν μόνο οι μισές κατοικίες από όσες θα χρειαζόνταν [...]. Gunnar Hering, *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα, 1821-1936*, τόμος Β΄, εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα 2006, σελ. 975.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Όπως είναι γνωστό, πριν από το 1913 τόσο η Μακεδονία όσο και η Δυτική Θράκη ήταν περιοχές με εθνικά ανάμικτους πληθυσμούς, στους οποίους οι Έλληνες δεν αποτελούσαν απόλυτη πλειοψηφία. Η αποχώρηση όμως 400.000 περίπου μουσουλμάνων από τη Μακεδονία και η αποκατάσταση του μεγαλύτερου μέρους των προσφύγων εκεί και στη Δυτική Θράκη είχε ως αποτέλεσμα τον εξελληνισμό και των δύο περιοχών. Τώρα πια οι περιοχές αυτές δεν μπορούσαν ν' αποτελέσουν το μήλον της έριδος με δικαιολογία το δικαίωμα των πληθυσμών για αυτοδιάθεση. Πετρόπουλος Γ., *Η υποχρεωτική ανταλλαγή των πληθυσμών: Ελληνοτουρκικές ειρηνικές διευθετήσεις, 1922-1930*, στο Βερέμης Θ. — Γουλιμή Γ., *Ελευθέριος Βενιζέλος, Κοινωνία-Οικονομία-Πολιτική στην εποχή του*, Αθήνα 1989, σελ. 452-453.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Το μακεδονικό ζήτημα, το περίπλοκο, μακροχρόνιο πρόβλημα της ευρωπαϊκής διπλωματίας λύθηκε δυναμικά για πάντα με την εγκατάσταση των 2/3 των 300.000 ελληνικών οικογενειών που συνέρρευσαν: τα 9/10 των χωρικών και ένα μεγάλο μέρος των αστών βρήκαν τη νέα τους πατρίδα στη Μακεδονία, απ' όπου Μωαμεθανοί και Βούλγαροι είχαν μεταναστεύσει με την ανταλλαγή των πληθυσμών.

Απ. Βακαλόπουλος, *Νέα Ελληνική Ιστορία*, σελ. 385.

ΘΕΜΑ Δ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

(α) Ποια οφέλη προέκυψαν για την Ελλάδα από τους Βαλκανικούς πολέμους και ποια προβλήματα δημιουργήθηκαν από την ενσωμάτωση νέων περιοχών στη χώρα;

(β) Ποιες συνέπειες είχε για το Κρητικό Ζήτημα η ευτυχής, για την Ελλάδα, έκβαση των Βαλκανικών πολέμων;

[Μονάδες 25]

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα ήταν στο τέλος των Βαλκανικών πολέμων βαριά χρεωμένη, η οικονομία της παρουσίασε κάποιο δυναμισμό που εξηγείται από την εμπιστοσύνη και αισιοδοξία που δημιούργησαν οι στρατιωτικές επιτυχίες στους Έλληνες για το μέλλον. Η εμπιστοσύνη αυτή φάνηκε επίσης στη σταθερότητα της δραχμής, που διατήρησε την ονομαστική της αξία, με την αύξηση των καταθέσεων στην Εθνική Τράπεζα και των αποθεμάτων χρυσού, τη διατήρηση του ισοζυγίου πληρωμών στο εξωτερικό εμπόριο και τη σχετική σταθερότητα του εισοδήματος που προερχόταν από αυτό.

Γ. Λεονταρίτης, «Οικονομία και κοινωνία από το 1914-1918», στο *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΕ', Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1978, σελ. 84.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Με τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου η έκταση και ο πληθυσμός του κράτους διπλασιάστηκαν, ενώ στον εθνικό κορμό προστέθηκαν η Θεσσαλονίκη, η Καβάλα, τα Ιωάννινα, η Μυτιλήνη, η Χίος, το Ηράκλειο. Νέα εδάφη προσαρτήθηκαν και νέοι πόροι υπόσχονται ταχεία οικονομική εξέλιξη όπως: τα καπνά του βορρά, η ελαιοκομία των νησιών, η δασοκομία της Μακεδονίας, η κτηνοτροφία της Ηπείρου. Παράλληλα, όμως, δημιουργήθηκαν και κάποια προβλήματα, όπως εκείνο της αφομοίωσης στον εθνικό κορμό των νέων περιοχών (Κρήτη, Ήπειρος, Μακεδονία), που κατοικούνταν και από άλλες εθνότητες, όπως Τούρκους, Αλβανούς, Βούλγαρους, Εβραίους. Όμως, όποιες κι αν ήταν οι δυσκολίες, το έθνος αισθανόταν πλέον αυτοπεποίθηση και εμπνεόταν από μεγάλο πόθο για δράση και δημιουργία.

Η Μεγάλη Ιστορία του 20ου αιώνα, ο Νέος Αιώνας, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, σελ. 273.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Η συνθήκη (του Λονδίνου) θεωρήθηκε ως προκαταρκτική της τελικής συμφωνίας που θα υπέγραφε κάθε εμπόλεμο κράτος χωριστά με την Οθωμανική Αυτοκρατορία, και για τον λόγο αυτόν δεν περιείχε σαφή διανομή των οθωμανικών εδαφών. [...] το Άρθρο 4 της συνθήκης ανέφερε ότι «η Αυτού Μεγαλειότης ο Αυτοκράτωρ των Οθωμανών εκχωρεί την νήσον Κρήτην εις τους Συμμάχους Ηγεμόνας και παραιτείται υπέρ Αυτών πάντων των ων εκέκτητο επί της Νήσου ταύτης κυριαρχικών και άλλων δικαιωμάτων». Η πρόνοια αυτή είχε μια ιδιαίτερη σημασία, καθώς αποτελούσε το επίσημο τέλος της οθωμανικής κυριαρχίας επί της Κρήτης, μετά από δύομισι περίπου αιώνες (1669-1913). Από την άλλη, ωστόσο, περιέπλεκε σημαντικά το νομικό καθεστώς του νησιού, καθώς οι Βαλκάνιοι σύμμαχοι έπρεπε να παραιτηθούν άμεσα και κατά τρόπο απόλυτο από τα δικαιώματα αυτά, ώστε η Κρήτη να μεταβιβαστεί ασφαλώς και καθ' ολοκληρία στην Ελλάδα. [...]

Η μεταβίβαση της κυριαρχίας επί της Κρήτης και των άλλων ηπειρωτικών εδαφών που είχαν καταληφθεί από την Ελλάδα κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους επιβεβαιώθηκε ακολούθως από μια διμερή ελληνοτουρκική σύμβαση που υπογράφηκε στην Αθήνα στις 1/14 Νοεμβρίου 1913. [...] Οι Δυνάμεις και σχεδόν όλα τα κράτη [...] ενημέρωσαν ότι έλαβαν γνώση [...]. Οι εκπρόσωποι των Δυνάμεων στην Κρήτη επαναβεβαίωσαν το καθεστώς αυτό μερικές μέρες αργότερα, όταν οι πρόξενοί τους στα Χανιά «εδήλωσαν εις τον κον Γενικόν Διοικητήν ότι αναγνωρίζουν επισήμως την Ένωσιν της Κρήτης μετά της Ελλάδος και αυτόν ως επίσημον εκπρόσωπον της Ελληνικής Κυβερνήσεως».

Γεώργιος Λιμαντζάκης, *Κοινωνικοί και πολιτικοί μετασχηματισμοί στην Κρήτη κατά τον ύστερο 19^ο και πρώιμο 20^ο αιώνα: η μεταβίβαση της εξουσίας από τους μουσουλμάνους στους χριστιανούς και η πολιτική των Δυνάμεων στο Κρητικό Ζήτημα*, Διδακτορική Διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Αθήνα 2017, σελ. 288-290.

Καλή Εισαυχία !

(*) Το παρόν κριτήριο εξέτασης συντάχθηκε από την ομάδα διδασκόντων του Τομέα Ιστορίας του Φροντιστηρίου **αξία** και αποτελεί πνευματική τους ιδιοκτησία.

Η χρήση του εκτός Φροντιστηρίου, επιτρέπεται μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε άλλη χρήση ή αναπαραγωγή χωρίς άδεια, μπορεί να επιφέρει τις προβλεπόμενες από το Νόμο κυρώσεις.